

Löytyykö Paras?

Palstalla seurataan kunta- ja palvelurakennemuutosten etenemistä eri puolilla Suomea.

Markus Hemmilä

Järvenpään sosiaali- ja terveysjohtaja

Järvenpään väkimäärä ylittää tuplasti Paras-laissa sosiaali- ja terveyspalveluille asetetun 20 000 asukkaan rajan. Kuntien väliseen yhteistyöhön ei ole pakkoa, mutta onko halua? Kuuma-kunnat eli Keski-Uudenmaan kunnat ovat viritelleet yhteistyötä jo viitisen vuotta. Järvenpään lisäksi alueeseen kuuluvat Kerava, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen ja Tuusula. Ulkojäsenenä myös Hyvinkää on ollut osin yhteistyössä mukana.

Kuuma-yhteistyö on kehittynyt seudullisesta yhteistyöstä rakenteelliseksi yhteistyöksi. Se on lähtenyt kuntien yhteisestä näkemyksestä: pääkaupunkiseudulla on tarpeen yhdistää voimia jo senkin takia, että henkilöstön saatavuudessa kilpaillaan suurten kaupunkien, Helsingin, Espoon ja Vantaan kanssa.

Mitä kuntien välinen yhteistyö merkitsee käytännössä?

Olemme laatineet kuntien yhteistä palvelustrategiaa. On suunniteltu, että Kuuma-kunnat tuottaisivat yhdessä jopa puolet kunnallisesta palvelutuotannosta.

Sosiaalipäivystys järjestetään jo yhdessä ja se toimii hyvin. Vammaispalveluiden kehittämisessä on hanke meneillään.

Viime vuoden lopulla on päätetty viidestätoista kärkihankkeesta, joilla yhteinen palvelutuotanto aloitetaan. Suurin osa niistä on terveyspuolen hankkeita, mutta osa on sosiaali- ja terveydenhuollon yhteishankkeita, kuten päihde- ja mielenterveystyö ja vanhuspalvelut.

Sosiaali- ja terveydenhuollossa on aloittanut lautakunnan puheenjohtajien ja sosiaali- ja terveysjohtajien yhteinen neuvottelukunta. Se käsittelee kaikki kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöasiat.

Suunnittelemme lisäksi muun muassa lasten sijaishuollon palveluiden tuottamista yhdessä. Yksityisissä palveluissa on aika kovaa hinnoittelua. Meillä on syntynyt ajatus, että perustaisimme kunnallisen liikelaitoksen tuottamaan alueen kunnille sijaishuollon palveluita.

Mihin uudistuksilla pyritään?

Kaikilta uusilta ratkaisuilta edellytetään, että ne tehostavat toimintaa ja taloutta. Tämä asettaa kustannuslaskennalle ko-

vat vaatimukset – sitä joudutaan kehittämään niin sosiaali- kuin terveyspalveluissakin.

Palveluiden järjestäminen yhdessä mahdollistaa erityisosaamisen vahvistamisen. Jos on useampi työntekijä, työntekijät pystyvät helpommin lähtemään koulutuksiin.

Paras-uudistusta on kritisoitu siitä, että sitä viedään eteenpäin terveydenhuollon ehdoilla. Miten Järvenpäässä ja Kuuma-alueella?

Ihminen on kokonaisuus ja siksi palveluidenkin pitää nivoutua yhteen. Se onnistuu sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisessä organisaatiossa paremmin kuin erillisissä organisaatioissa.

Järvenpäässä sosiaali- ja terveystoimi on yhdistetty vuodesta 1993 ja toiminta on nivoutunut aika hyvin yhteen. Sosiaali- ja terveydenhuoltoa katsotaan kokonaisuutena: on esimerkiksi selkeästi yksi esittelijä- ja johtajajärjestelmä.

Yhteisessä organisaatiossa sosiaalialan ihmisten osaaminen on olennainen osa.

Kuntien yhteistyö ja sosiaali- ja terveystoimen yhteennivoutunut rakenne mahdollistavat sen, että voidaan keskittyä kaikkein huono-osaisimpien ihmisten palveluiden kehittämiseen ja elämäntilanteiden parantamiseen. Minusta tämä on sosiaalipoliittisesti oikein.

Miltä sosiaalihuollon tulevaisuus näyttää?

En pidä siitä, että sosiaalihuollon väki ikään kuin jostain bunkkereista katsoo, miten se turvaa asemansa muuttuvissa rakenteissa. Sosiaali- ja terveystoimi yhdistyy, palveluja tuotetaan, siirrytään prosessien johtamiseen. Muutoksissa pitää olla omalla asiantuntemuksellaan mukana. Asemien turvaamisesta pitää siirtyä asiantuntemuksen turvaamiseen.

Sosiaalisen näkemyksellinen esilläpitäminen on sosiaalihuollon osaajien keskeistä tehtävää. Jos tässä onnistutaan, sosiaalihuollon tulevaisuus muuttuvissa rakenteissa on ihan hyvä.